

Lucie Pfliegerová, *Představitelé venkovských elit na jihu Čech v 18. a 19. století. Společenská role křesťanských kmotrů a svědků svatebních obřadů*, Diplomová práce, Filozofická fakulta Jihočeské university, České Budějovice 2011, 87 stran textu, 11 stran příloh (tabulky, grafy a obrazové přílohy).

POSUDEK VEDOUcíHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

Základním východiskem výzkumu, prováděného metodou sondy, se staly matriky narozených a oddaných, které byly soustavně vedeny pro tři jihočeské vesnice (Besednice, Kamenný Újezd a Ločenice). V rozmezí let 1790-1815 bylo v zvoleném mikroregionu evidováno 1657 křtů a 302 svateb. Sledování porodnosti a sňatečnosti za pomoci obvyklých metod historické demografie však nebylo hlavním cílem prováděného výzkumu. Autorka se v něm soustředila především na původ jednotlivých osob, které se zhostily role křesťanských kmotrů nebo svědků svatebního obřadu. Především si kladla otázku, z které socioprofesionální skupiny nejčastěji pocházeli. Zda se jednalo spíše o rodinné příslušníky a příbuzné nebo zda mezi nimi převažovaly zámožné osoby z řad představitelů venkovské samosprávy, místního řemeslnictva nebo rolnictva. Co v uvedených souvislostech hrálo větší roli - důvody rodinné, sociální nebo ekonomické? V širších souvislostech byl posuzován také rozsah lokální mobility, kterou museli kmotři u křtu nebo svědci kvůli účasti na přechodovém rituálu podstoupit.

Autorka ve své práci prokázala dostatečnou znalost české literatury k zkoumané problematice. Na jejím základě si dokázala vytvořit východiska výzkumu, který byl založen na uplatňování statistických metod. Křesťanskí kmotři i svědci svatebního obřadu byli zkoumáni především z hlediska socioprofesionálního původu. V sledovaných případech se podařilo prokázat existenci zámožných venkovských elit, které přechodových rituálů cíleně využívaly k osobní reprezentaci. Jejich význam byl zpravidla určován postavením v systému lokální moci a také rozsahem vlastního majetku. Současně s existencí venkovských elit, které se pravidelně zúčastňovaly křesťanských i svatebních obřadů, byl podtrhnut význam osobních, rodinných a příbuzenských vazeb. Navíc se podařilo prokázat také omezený rozsah mobility venkovského obyvatelstva. Sociální sítě propojovaly obyvatelstvo několika sousedních lokalit, zpravidla na vzdálenost jednodenní cesty v obojím směru. Byly rozkryty nejenom v obecné, ale i konkrétní rovině (s. 82-83, např. Pavel Cep jako kmotr padesáti dětí z deseti různých rodin).

V diplomové práci nebyly shledány žádné závažnější nedostatky obsahového nebo jazykového charakteru. Přestože základním východiskem jednotlivých poznatků se stalo

uplatnění kvantitativní metody, text je čtivý a velmi dobře pochopitelný. Současně je třeba ocenit přehledné tabulky a grafy, které byly vloženy přímo do textu nebo se staly součástí samostatných příloh v závěru předložené práce.

Vzhledem k uvedeným skutečnostem předloženou diplomovou práci Lucie Pfliegerové doporučuji k obhajobě a hodnotím stupněm VÝBORNĚ.

V Třeboni 31. května 2011

doc. PhDr. Josef Grulich Ph.D.